

newsחדשות

פשרה שהיא רעידת אדמה

 שלחו להדפסה

לראשונה בישראל, ובמקום הקדוש ביותר לעם היהודי, זכו הזרמים הלא אורתודוקסים למעמד רשמי; נשות הכותל למרחב משלהן; היהדות הקונסרבטיבית והיהדות הרפורמית לנחלה
 יזהר הס

החלטת הממשלה על מתווה הפשרה בכותל היא החלטה היסטורית שמשנה מציאות. על המתווה הרגיש הזה שקד אביחי מנדלבליט מיום שנכנס לתפקידו כמזכיר הממשלה, והוא עסק בו, באורך רוח של משפטן, שקדנות של תלמיד חכם ויושרה של איש מידות, עד יומו האחרון בתפקיד. בילינו ימים ארוכים, ולילות ארוכים, ואין ספור פגישות במשרד ראש הממשלה על מנת להגיע למתווה מוסכם, נחשוני, פורץ דרך. לראשונה בישראל, ובמקום הקדוש ביותר לעם היהודי, זכו הזרמים הלא אורתודוקסים למעמד רשמי; נשות הכותל למרחב משלהן; היהדות הקונסרבטיבית והיהדות הרפורמית לנחלה.

 לחצו כאן להגדיל הטקסט

עוד בערוץ הדעות:

[שתי גדות לשמאל](#)

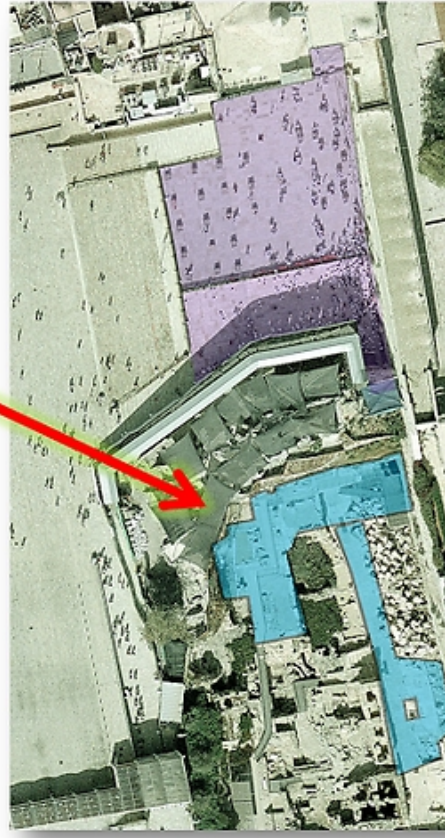
[איך להגיב להחלטה לסמן מוצרים](#)

[בונים שפה דמוקרטית משותפת](#)

[נתניהו מפחד](#)

["דמינו כדמכם"](#)

מדובר על מהלך היסטורי שמגדיר מחדש את יחסי הדת והמדינה בישראל. הזכות לשוויון מקבלת מעמד ממלכתי. מכאן ולהבא, פתרון מחלוקות בנושאי דת-ומדינה יחייב הכרה בזכות הטבעית לחופש בחירה. מהיום, פתרון כל סוגיה מוכרח לתת מענה לעובדה הפשוטה והבסיסית שיש יותר מדרך אחת להיות יהודי. כך בגיור; כך בנישואין; כך בכשרות; ולא פחות חשוב, מרגע כניסת המתווה לתוקף - יוכלו משפחות לחגוג יחד בר ובת מצווה בכותל. חסל סדר העמידה על כיסאות פלסטיק בעזרת הנשים.

עזרת ישראל

כ- 900 מ"ר

70% מעזרת הגברים הקיימת;
130% מעזרת הנשים הקיימת;

(צילום: יח"צ)

האמת היא שהיה יכול להיות אחרת. בשנת 1968 ביקשה התנועה הרפורמית לקיים עזרת תפילה בכותל. במקום לשמוח ישראל הרשמית נבהלה. המפלגות החרדיות איימו, הכנסת סערה, והרפורמים נסוגו. בשנות ה-80 וה-90, בקביעות אך בלי פרסום, התקבצו חברי התנועה המסורתית-קונסרבטיבית ברחבה העליונה של הכותל לתפילות במניין מעורב.

זה עבר בשלום עד אותה תקרית אלימה בשנת 1997, ערב ט' באב. בעיצומה של התפילה הגיעה קבוצת חרדים מלווה בקציני משטרה. לדרישת נציג משרד הדתות הכריז הקצין כי 'תפילה מעורבת היא הפרה של החוק הישראלי'. כשהתפילה נמשכה, המשטרה דחפה את המתפללים לעבר שער האשפות. כמה מהמתפללים נחבלו, והאירוע הפך לתקרית עולמית. מאז עברה התנועה המסורתית להתפלל בקשת רובינסון, ומי שנמצאות בחזית המאבק הן נשות הכותל. הן, דווקא הן, שלא חפצו בתפילה מעורבת, אלא בתפילת נשים בעזרת נשים, הוציאו את הממסד האורתודוקסי מדעתו.

מפחיד לראות אישה מתעטפת בטלית. מי יודע מה יצמח מהפריצות הזו. מעצרה של ענת הופמן הסעיר את העולם היהודי, אך נקודת המפנה הייתה כאשר בית המשפט המחוזי קבע שהיא בעצם לא עברה כל עבירה. המשטרה היא שפעלה בחוסר סמכות כשמילאה הוראותיו המופרכות של רב הכותל. החרדים הבינו ששעון החול אוזל. עוד מעט קט, תקרית אחת או בג"צ אחד, והנשים גם יקראו בתורה בכותל. שומו שמיים.

הלחץ העולמי השפיע

ראש הממשלה נזעק מהתגובות החרפות בעולם היהודי, הבטיח פתרון, והטיל על מזכיר הממשלה את המשימה. אולם מנדלבליט הבהיר כבר מהרגע הראשון, לא יהיה הסדר בכפייה. אם לא נגיע למתווה שהקונסרבטיבים, והרפורמים, ונשות הכותל והאורתודוקסים יכולים לחיות אתו בשלום, לא יהיה הסדר. זה היה משא ומתן קשה. השיחות גם התפוצצו לא פעם, אך בימוי האחרון של מנדלבליט בתפקיד הוא הביא המשימה לידי גמר וראש הממשלה עמד במילתו.

לא השגנו כל שרצינו, אבל השגנו המון. כניסה ממלכתית אחת לכותל שאחריה יכול כל אדם לבחור באיזה כותל הוא רוצה להתפלל, רחבה אורתודוקסית או רחבה ברוח היהדות הקונסרבטיבית והרפורמית, כששתי הרחבות תהיינה מצידות כדבעי בספרי תורה, סידורים, שולחנות לקריאה בתורה וכל שנחוץ לתפילה; תקנות השמירה על מקומות קדושים יעודכנו, ולראשונה בספר החוקים של מדינת ישראל יופיעו המילים המפורשות: "...מנהג המקום יתבסס על העקרונות של פלורליזם ושיוויון מגדרי, והתפילה במקום תהא תפילה שיוויונית ומעורבת של נשים וגברים גם יחד, ללא מחיצה"; הרחבה השוויונית היא רחבת ידיים. שטחה הוא כמעט 900 מ"ר (כ- 70% מעזרת הגברים ו- 130% מעזרת הנשים); הרחבה תנוהל בידי מועצה ציבורית שבראשה יו"ר הסוכנות ושמחצית מחבריה הם נציגי התנועה הקונסרבטיבית, התנועה הרפורמית ונשות הכותל (המחצית השנייה - נציגים ממשרדי ממשלה שונים). זוהי המועצה הסטטוטורית

הראשונה בה מתמנים נציגי הזרמים; וגם רחבת הכותל העליונה, זו שמעל רחבת התפילה, זו בה התקיימו טקסים ממלכתיים עד שהפכה לבית כנסת חרדי, תשוב ליעודה המקורי כרחבה ממלכתית. היא תשמש כמקום לעריכת טקסים ציבוריים, לאומיים וצבאיים בלבד. תפילה תתאפשר בה רק במספר מועדים מוגדרים בשנה, כאשר רחבת התפילה עולה על גדותיה.

פשרות הן עסק מסובך, אך חשוב לי להודות דווקא לרב הכותל הרב שמואל רבינוביץ'. לא נפגשנו מעולם פנים אל פנים. לא לחצנו יד. את המו"מ ניהלנו באמצעות שליח. ובכל זאת, היטב אנו יודעים שאף אתה, כמונו, השגת לא מעט הישגים במתווה הזו - אך נאלצת, כמונו, לוותר לא מעט. נאחל לשנינו שכנות טובה; שלום; ומי יודע, אולי אפילו רעות.

עו"ד יזהר הס הוא מנכ"ל התנועה המסורתית

[חדשות ב-SMS](#) - עדכונים מחדר החדשות של ynet ישירות לסלולרי שלכם.

תגיות: הכותל המערבי
[חזרה](#)